

	<p style="text-align: center;">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЛОСОФІЯ»</p> <p>Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) Спеціальність: <u>ЖЗ Туризм та рекреація</u> Рік навчання: <u>1-й, семестр 1-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>3 кредити</u> Назва кафедри: <u>Історії України та філософії</u> Мова викладання: <u>українська</u></p>
Лектор курсу	к.ф.н., доцент Макаров Зоріслав Юрійович
Контактна інформація лектора (e-mail)	makarov@vsau.vin.ua

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Філософія» є обов'язковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 90 год.: лекції – 16 год.; практичні заняття – 14 год., самостійна робота – 60 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, семінарські заняття, консультації. Підсумковий контроль – екзамен.

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватись знання, отримані з таких дисциплін: «Українська мова та етнологія», «Туристичне краєзнавство».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватись при вивченні дисципліни «Світова культура та мистецтво», «Кулінарна етнологія».

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Філософія» спрямована на отримання здобувачами знань про основні філософські системи й концепції на основі освоєння філософського способу збагнення світу і розвитку критичного мислення. Освітня компонента «Філософія» формує знання, уміння, навички та компетенції, необхідні для фахівця з туризму та рекреації.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Прилучити студента при знайомстві зі світом філософських систем і концепцій до філософського способу збагнення навколишнього світу, що включає різні прийоми критичного мислення.

Завдання вивчення дисципліни

При вивченні дисципліни «Філософія» передбачається сформувати та збагатити культуру мислення та світоглядну культуру здобувача вищої освіти

(оперування поняттями і судженнями, визначення суттєвого, розкриття взаємозв'язків і протиріч; застосування розмаїття методологічних підходів до істини і взаємодії зі світом) та її практичне застосування у самостійних роздумах, поглядах, переконаннях; сприяти засвоєнню загальнолюдських цінностей та пріоритетів; ознайомити з основними філософсько-теоретичними системами сучасності та в історії філософії, їх проблематикою, методами, мовою; сформувати навички критичного відношення до дійсності, виявляючи можливості, засоби та напрямки її зміни та розвитку; сприяти підвищенню творчого потенціалу особистості; зважаючи на те, що освоєння філософії багато в чому пов'язано з засвоєнням її понятійної мови, необхідно роз'яснення та засвоєння змісту ключових філософських категорій як при викладі відповідних тем, так і під час самостійного користування здобувачем довідковою літературою.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму та рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК4. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК5. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК1 Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.

СК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК14. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

ПР15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.

ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

ПР17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.

ПР18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

ПР19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Предмет та функції філософії.	2	2	8
2	Філософія Стародавнього Сходу та античного світу.	2	2	8
3	Філософія епохи Середньовіччя та Відродження, Нового часу та епохи Просвітництва.	2	2	8
4	Німецька класична філософія. Некласична філософія.	2	2	8
5	Проблема буття в філософії.	2	2	7
6	Філософія пізнання світу.	2	2	7
7	Проблема людини в філософії.	2	1	7
8	Основні проблеми соціальної філософії.	2	1	7
Разом		16	14	60

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Види самостійної роботи здобувача

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання питань, що виносяться на самостійне вивчення	30	Протягом семестру	Усне та письмове опитування, тестовий контроль, обговорення проблемних питань
2	Підготовка до лекційних та практичних занять (робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел)	10	Протягом семестру	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (презентації за заданою проблемною тематикою)	10	1 раз на семестр	Контроль за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних заходів	10	2 рази на семестр	Тестування
Разом		60		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Данильян О.Г., Дзьобань О.П. Філософія: підручн.; 4-е вид. Харків: Право, 2023. 424 с.
2. Сандюк Л.О. Основи філософії: навч. пос. Київ: ЦУЛ, 2023. 412 с.
3. Лютий Т. Пригоди філософських ідей західного світу (від давнини до сучасності); 3-е вид. Київ: Темпора, 2024. 384 с.
4. Макаров З. Ю. Філософія. Ч. 1. Історія розвитку філософської думки: навч. пос. Вінниця: ФОП Кушнір, 2020. 232 с.
5. Макаров З. Ю. Філософія. Ч. 2. Основні філософські проблеми: навч. пос. Вінниця: ФОП Добрянська, 2025. 204 с.
6. Приятельчук А.О., Губерський Л.В., Сайтарли І.А. Філософія: навч. пос. Київ: ВАДЕКС, 2021. 560 с.
7. Фюрст М., Тринкс Ю. Філософія; пер. з нім.; 2-е вид.. Київ: Дух і Літера, 2023. 536 с.
8. Хамітов Н., Гармаш Л., Крилова С. Історія філософії. Проблема людини. Вступ до філософської антропології як метаантропології: навч. пос. зі словником. Київ: ГО «МНГ», 2023. 396 с.

Додаткова література

1. Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей. В 4-х т.; пер. з фр. Київ: Дух і Літера. 2009–2021.
2. Кузнєцов В. Сутність і ознаки Просвітництва. *Sententiae*. 2016. №2. С. 94–112.
3. Панафідіна О. Що таке класична філософія? *Філософська думка*. 2019. №1. С. 74–86.
4. Паттон М., Кеннон К. Філософія; пер. з англ. Київ : РІДНА МОВА, 2017. 176 с.
5. Петрушенко В.Л. Структура і розвиток знання: закономірності пізнавального процесу. *Humanitarian Vision*. 2018. Vol. 4, № 2. Р. 46–50.
6. Петрушенко В.Л. Тлумачний словник основних філософських термінів. Львів : Вид-во Національного ун-ту «Львівська політехніка», 2009. 264 с.
7. Петрушенко В.Л. Філософія: Вступ до курсу, історія світової та української філософії, фундаментальні проблеми сучасної філософії: навч. посіб. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. 594 с.
8. С'єдін О. Дефініція міфу: у пошуках інклюзивного підходу. *Наукові записки НАУКМА. Філософія та релігієзнавство*. 2019. Том. 4. С. 58–66.
9. Слотюк П.В. Сила досвіду повсякдення. *Гілея*. 2018. № 131. С. 313–316.
10. Стейнберг Д. Філософія для життя. Пізнати себе краще: зб. філософських есеїв. пер. з ісп. Київ: Новий Акрополь. 2014. 167 с.
11. Філософський енциклопедичний словник. Під. ред. В.І. Шинкарука. Київ, 2002. 743 с.
12. Хамітов Н.В. Філософська антропологія: актуальні проблеми Від теоретичного до практичного повороту; 5-е вид. Київ: КНТ, 2022. 405 с.
13. Makarov Z., Shvets L. Development of philosophical ideas about nature in retrospect of the current environmental crisis. *Socio-humanitarian development of Ukrainian society in the epoch of modernity and current postmodern transformations*:

Collective monograph. Bielkin I., etc. Boston, USA: Primedia eLaunch. 2022. P. 125-150.

Інформаційні ресурси

1. Всеукраїнська газета для науковців та освітян «Світ» URL: <https://svit.kpi.ua/>.

2. Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.htm>.

3. Інститут філософії НАН України імені Григорія Сковороди. URL: <http://www.filosof.com.ua/>.

4. Наукова періодика України. URL: <http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Ebtp/index.html>.

5. Нова бібліотека Софії-Мудрості. URL: <https://www.newlib.org.ua/kataloh-elektronnykh-bibliotek/>.

6. Філософська енциклопедія Стенфордського університету (англійською мовою). URL: <http://plato.stanford.edu/>.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

№ з/п	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Робота на лекційних заняттях	8
2	Участь у роботі на практичних заняттях	14
3	Виконання самостійної роботи	3
4	Виконання контрольної роботи	5
Всього за атестацію 1		30
Атестація 2		
5	Робота на лекційних заняттях	8
6	Участь у роботі на практичних заняттях	14
7	Виконання самостійної роботи	3
8	Виконання контрольної роботи	5
Всього за атестацію 2		30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності		10
Підсумкове тестування		30
Разом		100

Якщо здобувач вищої освіти упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до екзамену.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів, як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	задовільно
60-65	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни